

séget szerzett neki éppen az ő szigorú kötelességteljesítése. Nem hihetjük, hogy ő nem mutatott volna rá azokra a bajokra, amiket hivatalos látogatásai alkalmával észlelt. S hogy az igazságtól egy hajzónyira se térjünk el, leszögezzük azt is, hogy neki is voltak kifogásai a tanyai iskolák ellen, de azok a kifogások távolról sem voltak olyan súlyosak, mint aminőkről új tanfelügyelőnk beszámol.

A leghatározottabban lehetetlennek tartjuk, hogy az *analfabetizmus* a tanyákon *terjed*. Az egyenesen az állami iskolák csőd-jét jelentené. Mert a tanyai iskolák államosításával nem járt együtt az iskolák létszámának a csökkentése. Ennek épp az ellenkezőjét tudjuk. Itt csupán arról lehet és bizonyára csak arról is van szó, hogy még mindig nincs elegendő iskola a tanyákon. Ha tehát azért festette Jánossy tanfelügyelő ur azt a sötét képet a tanyai iskolákról, hogy ezzel az iskolák számának a szaporítását elérje, megbocsátjuk neki, sőt méltányoljuk eljárását.

A tanfelügyelő urnak az önálló gazdasági népiskolák felállítására vonatkozó óhaja nem új dolog a tanférfiak előtt. Annak idején készült is a kultuszminisztériumban egy javaslat, mely azt célozta, hogy az elemi iskolák mellé egy-egy paraszt mintagazdaság rendeztesse be, tudunkkal azonban ez az eszme mindeztideig nem öltött testet. Tény, hogy mindeztideig igazi iparállammá nem fejlődhetünk, míg gazdálkodási rendszerünk megmarad a maga primitív egyoldalúsága mellett. De ez a maradi állapot nemcsak tanyai gazdálkodásunkat jellemzi, hanem megtalálható ez falvainkban is.

Lapunk hasábjain már többszörösen hangoztattuk annak a szükségességét, hogy az iskola és az élet között közelebbi kapcsolat létesítendő. Egyik ilyen és pedig nagyfontosságú kapcsolat, a paraszti népet a modernebb gazdálkodással megismertetni gazdasági népiskolák útján. Az írni-olvasni tudás ma már nem teteje annak a kulturának, a mire a földmivelő-osztálynak szüksége van. Arra, hogy valaki választójogot kapjon, elegendő ugyan, de maga az élet sokkal komolyabb és komplikáltabb, semhogy a választójog elnyeréséhez szükséges tudás elegendő volna az életben való boldoguláshoz is.

A tanfelügyelői jelentésben öröndetes ennek a felismerése, amit azzal bizonyít, hogy a gazdasági népiskolák felállítása mellett lép sikra.

Ezen a téren mi, a *Délmagyarország*, szívesen találkozunk a tanfelügyelő urral és már eleve is biztosítjuk, hogy bennünk mindenkor hűséges munkatársakra fog találni.

Amennyire fájlatjuk, hogy a tanyákon még mindig nincs kellő számú népiskola, annyira fölöslegesnek tartjuk a tanyai óvóiskolákat. Maga a tanya teszi fölöslegessé az óvóiskolát. A városi ember többnyire nem a házi tűzhelye mellett keresi meg a kenyerét, a falusiak is jobbára kora hajnalban mennek ki a határba mezei munkára, ahonnan késő este térnek vissza. Szóval úgy a váro-

siak, mint a falusiak — s itt főleg a szegényebb sorsúakra gondolunk — sokszor kénytelenek magukra hagyni gyermekeiket, azok számára aztán igazán áldás az óvóiskola. A tanyaiaknak ellenben ott terül el a földjük közvetlen a házuk mellett s így ez a közelség fölöslegessé teszi a távol fekvő óvóiskolát. Ennek csak akkor volna értelme, ha minden 2—3 tanyának külön óvóiskolát lehetne állítani. Ez pedig abszurdum. Aki a paraszti életet ismeri, az tudja, hogy a parasztnak sokkal nagyobb teher a 3—4 éves gyermeket a több kilométerre fekvő óvóiskolába elkísérni, helyesebben vinni, mint a gyermeket otthon a ház körül szemmel tartani.

A napközi otthonok létesítése esetén ugyan naponta csak kétszer volna szükség erre az iskolába kíséretetésre, de a paedagogia nemcsak arra tanít, hogyan kell a fejletlen gyermekek agyát versikékkel, gyomrukát étellel teletömni, hanem arra is, hogy a kedély ép úgy nevelésre szorul, mint a test, vagy az értelem.

Az óvóiskolákban tanuló és napközi otthonokban táplálkozó gyermekek ugyan mikor vannak szüleikkel együtt? Jóformán csak éjjel. Amikor alszanak. Mikor fejlőd-jék ki az ilyen gyermekben a szülők iránti szeretet? Igaz, hogy ez velünk születik, de csak részben. A gyermek nemcsak azért szereti a szüleit, mert a vérükből való vér, hanem sok minden apróság: egy-egy darabka kálács, amit az édes anya nyújt, egy-egy percc, amit az apa magával hoz a városból, a folytonos együttlét, a szeretetteljes gondoskodásnak állandó látása, a családi tűzhely édes melege és sok-sok minden növeli nagyra a gyermekekben a szülők iránti szeretetét.

Szép és nemes intézmény a napközi otthon, de örüljenek, akik nem szorulnak rá. Szükséges és hasznos dolog az óvóiskola, de fölösleges — a tanyákon.

Striegl F. József.

Statárium Szkutariban. Berlinből jelentik: A *Lokalanzeiger* jelenti Szkutariból: Híre jár, hogy a *malisszorok a táviródrótokat elmesztették*. Az angol kormányzó Szkutariban *kihirdette a hadijogot*. A montenegróiak ma a nyilvános épületeket átadták a nemzetközi csapatoknak. A kapuknál a *Breslau* hadihajó legénysége áll őrt. A hadihajók tisztjeiből provizórikus kormánytanácsot alakítottak, melynek elnöke az angol admirális. Sürgősen megalakították a rendőri szolgálattal megbízott csapatokat is. — *Valonából* jelentik, hogy *Esszád* pasa szándékairól kalandos hírek terjedtek el megint. Esszád maga nem nyilatkozik, igen zárkózott magaviseletet tanúsít s csapatait csak akkor indítja el Törökország felé, ha *megalakította Albánia provizórikus kormányát*. Durazzó környékén szerb katonákat láttak s általában az a vélekedés, hogy Esszád *Szerbiából* inspirálják, hogy zavarokat támasszon albán földön. — Az olasz vörös-kereszt ma hirtelen *elutazott Montenegróból*. A hirteleni eltávozásnak oka

az, hogy az orvosok és ápolók élete nem volt már biztonságban. *Mirkó* herceg a legdurvább hangon tanácsolta az orvosoknak, hogy utazzanak el minél előbb. Több ápolót és orvost megvertek, az egyik doktort meg akarták gyilkolni. Már az utcára sem merészkedtek ki az utóbbi napokban az olaszok. Sietve kellett menekülniök Cettinjéből. — *Szófiából* jelentik: Az osztrák-magyar követ egy idő óta csaknem *naponta meglátogatja Gesov miniszterelnököt*. Ezt *különbözőképpen kommentálják*, de a tulnyomó vélemény az, hogy a viszony Bulgária és Ausztria-Magyarország közt *egyre barátságosabbá válik*. A lakosság körében is mindjobban terjed az az áramlat, mely a monarchiához való közeledést óhajtja. — A londoni *Daily Mail* jelenti Belgrádból: A szerb kormány értesítette az orosz kormányt, hogy *közvetítését a Bulgáriával felmerült konfliktusban nem fogadja el*.

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

HÉTFŐ: *Az isteni szikra*, komédia. Páratlan ³/₄.

KEDD: *Aranyeső*, operett. Páros ¹/₄.

SZERDA: *Hegedüs* Gyula vendégförléptével *Az elnökné*, bohózat. Páratlan ²/₄.

CSÜTÖRTÖK d. u: *Rigó* Gizi förléptével *Az elvált asszony*, operett.

CSÜTÖRTÖK este: *Hegedüs* Gyulával *Az ördög*, vígjáték. Páros ³/₄.

PÉNTEK: *Hegedüs* Gyula vendéggel *Az ostrom*, színmű. Páratlan ¹/₄.

SZOMBAT: *Bűvös vadász*, opera. Páros ²/₄.

Az isteni szikra

— Bemutató előadás. —

A hanyatló színházi év utolsó drámai bemutatójául *Drégely* Gábornak ez a talentumos komédiája került színre, száraz józansággal a buja operették között. Félüres ház volt csak kíváncsi a fiatal író mulattató jeleneteire és arra a derekas és nyívs munkára, amelyet a drámai együttes produkált, amiben különben annak is része lehet, hogy a színház hivatalos reklámja jóformán agyonhallgatta ezt a késői bemutatót. Az a kicsiny közönség azonban, amely az *Aranyeső* zárókövetétele után is kíváncsi volt még valamire és szombaton eljött a színházba, sokat mulatott és meglepődötten hagyta el a nézőteret.

Drégely politikai és szatirikus izű komédiája sok színvadi rutinnal, elmésséggel és ügyesen megcsinált szindarab, — mivel sem rosszabb a németek hasonló tendenciájú színműveinél és talán mégis viccesebb, elevenebb. Az ötletek nem mindig újak, a viccek nem mindig sülnék el és nem minden trükk izléses és raffinált, de az egész egészséges, élénk színvadi játék, sokszor kacagtató és soha nem unalmas.

A kitünően megrajzolt uralkodó *Serenissimus*, aki uralkodása gondjai mellett a művészet felkent fiának is érzi magát, operát ír s amelyet egy tehetséges fiatal komponista nevével adat elő, aki a bemutatón is szereplő

CSILLÁROK

legszebb és legmodernebb kivitelben,
Braun Viktornál
Szeged, Vár-utca 7. szám.

Telefon 77-11.

Telefon 77-11.

A legkedvezőbb fizetési feltételek!